

Lehdistötiedote 27.4.1998

Onko naisissa käyttämätön kykyreservi?

Palkansaajien tutkimuslaitos on julkaissut erikoistutkija, VTT Juhana Vartiainen tutkimuksen "Naisten ja miesten palkkaero Suomen metalliteollisuudessa". Tutkimusta on rahoittanut Työsuojelurahasto.

Tutkimuksessa on analysoitu naisten ja miesten palkkaeron syitä, käyttäen esimerkkinä Suomen metalliteollisuuden työntekijöiden palkka-aineistoa vuosilta 1990–1995. Se perustuu Teollisuuden työnantajien palkka-aineistosta poimittuun otokseen. Metalliteollisuus valittiin tutkimuksen kohteeksi siksi, että sieltä oli saatavilla korkealaatuinen palkkatilasto.

Naisten ja miesten palkkaero metalliteollisuudessa on vajaan viidenneksen eli noin 18 prosenttiyksikön luokkaa, eikä siinä ole ajan mittaan tapahtunut merkittäviä muutoksia. Metalliteollisuudessa sukupuolten välinen palkkaero on samaa luokkaa kuin muuallakin kansantaloudessa.

Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään sitä, mistä palkkaero johtuu. Vaikka tutkimus koskee vain metalliteollisuuden tuntipalkkaisia työntekijöitä, näin saadut tulokset valaisevat yleisemminkin syitä naisten ja miesten erilaiseen työmarkkina-asemaan.

Lisätietoja: Juhana Vartiainen, puh. (09) 2535 7335, e-mail: Juhana.Vartiainen@labour.fi

Vain kolmasosa palkkaerosta selittyy naisten ja miesten erilaisella kohtelulla

Tutkimuksessa selvitettiin sitä, voidaanko naisten alhaisempi palkkataso selittää naisten ja miesten sekä heidän työsuhteidensa eroilla, vai johtuuko palkkaero naisten ja miesten erilaisesta kohtelusta. Tutkimuksesta käy ilmi, että noin kaksi kolmasosaa palkkaerosta selittyy sillä, että naiset ovat yksinkertaisemmissa ja vähemmän vaativiksi luokitelluissa tehtävissä kuin miehet. Vain kolmasosa palkkaerosta näyttäisi siis johtuvan naisten ja miesten erilaisesta kohtelusta.

Tämä herättää kysymyksen, sijoittuvatko naiset kykyihinsä nähden miehiä epädullisemmin. Tätä kysymystä on tutkimuksessa arvioitu työn vaativuuden, työntekijän kyvykkyyden ja tuottavuuden avulla eli arvioimalla sitä, miten työn vaativuustason muutokset vaikuttavat henkilöiden tuottavuuteen. Koska tutkimuksessa käytetyssä aineistossa on tietoja samoista henkilöistä useilta vuosilta ja eri vaativuustason tehtävissä, oli tutkimuksessa mahdollista arvioida, miten tehtävien vaativuustason muutos vaikuttaa tuottavuuteen.

Työn vaativuuden kohoaminen lisää naisten tuottavuutta enemmän kuin miesten

Tutkimustulokset osoittavat, että työn vaativuuden kohoaminen nostaa enemmän naisten kuin miesten tuottavuutta. Tästä voidaan päätellä, että naisissa olisi käyttämätöntä kykyjen ja osaamisen reserviä, kun taas miehet ovat lähempänä kykyjensä ylärajaa. Vastaavanlaista havaintoa ei aikaisemmissa tutkimuksissa ole tehty.

Tämä tulos voidaan tulkita niin, että naisia kohdellaan

työtehtävien valinnassa epädullisemmin kuin miehiä. Taloustieteen mukaan on olemassa myös mahdollista, että naisten epädullisempi sijoittuminen työtehtäviin voi johtua naisten työuran katkonaisuudesta. Jos naiset jättävät työpaikkansa esimerkiksi äitiysloman vuoksi miehiä useammin, naisten kouluttaminen vaativampiin tehtäviin on työnantajalle epävarma investointi.

Lisää tuottavuutta teollisuuteen, rohkaisemalla naisia vaativampiin tehtäviin

Tutkimuksessa saatu tulos herättää kuitenkin kysymyksen, ovatko naisten kyvyt teollisuudessa parhaassa mahdollisessa käytössä. Jos naisia rohkastaisiin ja autettaisiin siirtymään vaativampiin tehtäviin, heidän ansiotonsa sekä teollisuuden tuottavuus voisivat kohentua. Näin voitaisiin sukupuolten tasa-arvoon vaikuttaa paljon tehokkaammin kuin esimerkiksi matalapalkkaerien avulla. ■

Julkaisu

Juhana Vartiainen:

Naisten ja miesten palkkaero Suomen metalliteollisuudessa

Palkansaajien tutkimuslaitos,

Tutkimuksia 71, Helsinki 1998.

ISBN 952-5071-18-9

Tilaukset

Irmeli Honka

puh. (09) 2535 7338, fax (09) 2535 7332

e-mail: Irmeli.Honka@labour.fi

Tilaushinta: 80 mk